

LUONNOS

Kittilän Ylä-Levin asemakaava-alueen luontotyyppikartoitus vuonna 2008

 Faunatica Oy
- TUNTOSARVET AITTOON LUONTOON -

Espoo
2008

Sisällysluettelo

Tiivistelmä	2
1. Johdanto	3
2. Tulokset	3
3. Toimenpidesuositukset	3
4. Kirjallisuus	5
Liite 1. Menetelmäkuvaukset	6
Liite 2. Kuviokohtaiset tiedot	7

Kannen kuva: Kuvion 4 (tunturikoivikko) länsiosaa (24.7.2008).

Valokuvat © Faunatica Oy

Karttakuvat © Faunatica Oy

Pohjakartta © MML/39/621/2007, MML hyväksynyt 14.12.2007.

Kirjoittaja: Marko Nieminen (Faunatica Oy)

Kiitokset: Arja Sippola, Maarit Suomenkorpi (Eriksson Arkkitehdit Oy); Marianne Sainio (Kittilän kunta)

Tiivistelmä

Vuonna 2008 tehtiin Kittilän Ylä-Levin asemakaava-alueella luontotyyppiselvitys Eriksson Arkkitehdit Oy:n tilauksesta ja Faunatica Oy:n toimesta.

Alueelta etsittiin luonnonsuojelu-, metsä- ja vesilain mukaisia sekä muita huomionarvoisia luontokohteita.

Alueella on neljä metsälain tarkoittamaa erityisen tärkeää elinympäristöä. Pääosa on kuitenkin tavanomaista kangasmetsää.

Suosittellemme metsälakikohteiden jättämistä rakennustoimien ulkopuolelle. Suunnitelmissa tulee huomioida myös kuvioiden lähiympäristö.

1. Johdanto

Tässä raportissa esitetään tulokset Kittilän Levin keskustan Ylä-Levin asemakaava-alueella vuonna 2008 tehdystä luontotyyppiselvityksestä (n. 28 ha; selvitysalueen rajaus liitteessä 2). Työn tilasi Eriksson Arkkitehdit Oy ja sen toteutti Faunatica Oy.

Maastosta etsittiin erityisesti luonnonsuojelu-, metsä- ja vesilain mukaisia luontotyyppisiä sekä muita huomionarvoisia luontotyyppisiä ja -kohteita. Selvitysmenetelmät kuvataan liitteessä 1. Alue jaettiin eri luontotyyppien esiintymisen mukaisesti kuvioiksi, joiden ominaispiirteet ja kasvillisuuden yleispiirteet kuvaillaan liitteessä 2. Työssä noudatetaan soveltuvin osin Södermanin (2003) ohjeistusta kaavoitusta varten tehtävistä luontoselvityksistä.

2. Tulokset

Selvitysalueella on neljä metsälain tarkoittamaa erityisen tärkeää elinympäristöä (ks. liite 2; kuvat 1, 3 & 4; kansikuva):

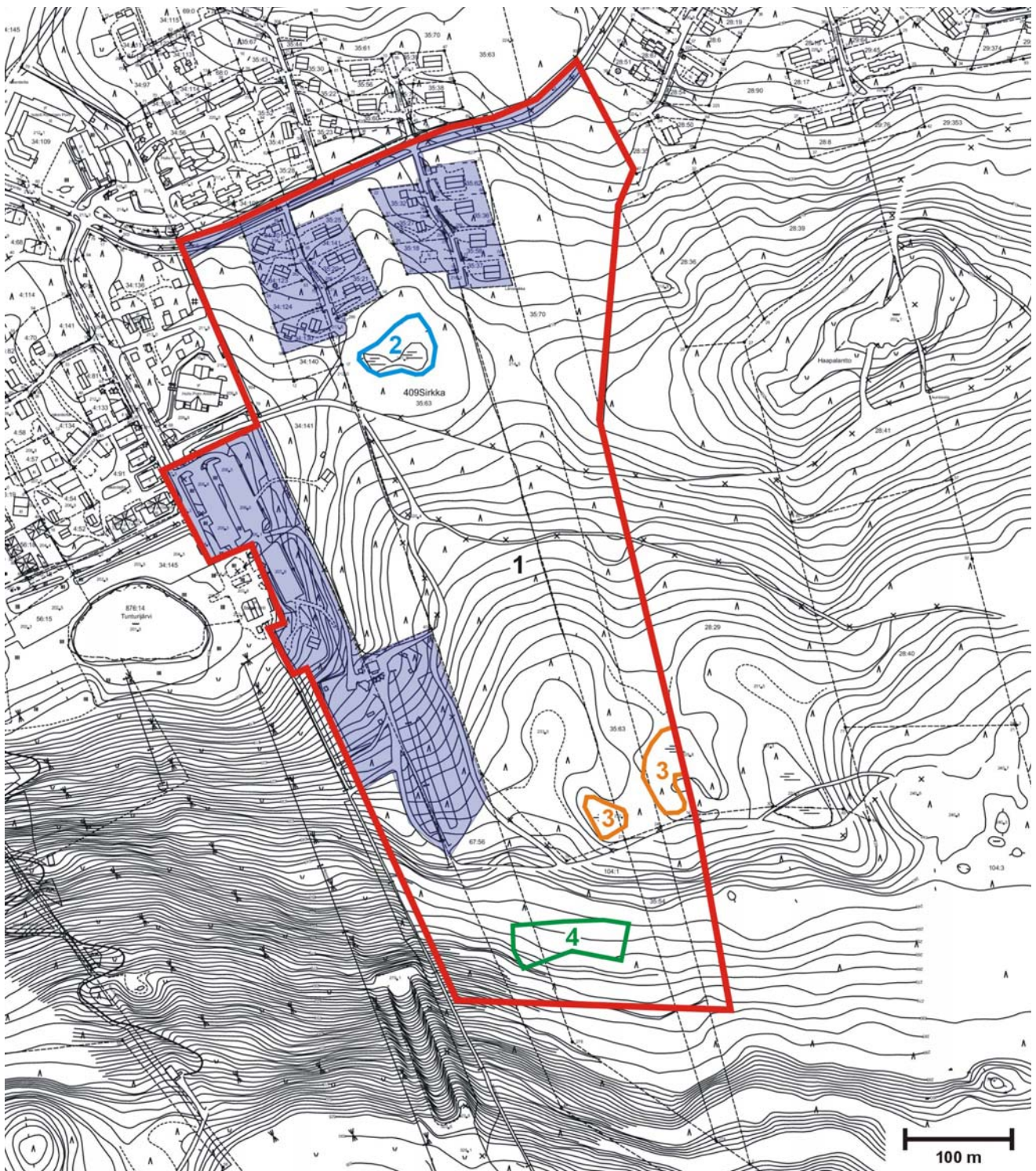
- lampi lähiympäristöineen (kuvio 2)
- kaksi vähäpuustoista suota (kuviot 3)
- tuore lehtolaikku (kuvio 4).

Selvitysalueella ei esiinny luonnonsuojelu- tai vesilain mukaisia luontotyyppisiä.

Tuore lehtolaikku vaikuttaa sopivan myös lehtomaisen tunturikoivikon määritelmään, joka on arvioitu silmälläpidettäväksi luontotyyppiksi (Raunio ym. 2008). Kaikilla näillä kohteilla on merkittävät luontoarvot. Selvitysalueen muut osat ovat tavanomaista kangasmetsää.

3. Toimenpidesuosituksukset

Suosittellemme metsälakikohteiden jättämistä rakennustoimien ulkopuolelle. Suunnitelmissa tulee huomioida myös kuvioiden lähiympäristö, jotta luontotyyppien ominaispiirteet eivät muutu. Lammen ja soiden vesitalous on herkimmin muuttuva ominaispiirre, jonka säilyminen ennallaan tulee turvata. Lammen reuna-alueiden ja muun välittömään lähiympäristöön rajatun alueen puusto sekä soiden puusto tulee säilyttää. Myös tuoreen lehtolaikun ominaispiirteissä vesitalous on merkittävä, sillä kuviolla ja rinteessä sen yläpuolella oli selvitysajankohtana havaittavissa merkäpohjaisia, ilmeisesti ylempää tulevien valuvesien kastelemia alueita. Kuviota ei tule hakata, eikä maaperää käsitellä millään tavoin.

Kuva 1. Kittilän Ylä-Levin selvitysalueen rajaus (punainen viiva) sekä alueen kuviojako (kuviot 1-4); violetilla sävytyksellä on osoitettu jo rakennettuja alueita. Kuvioiden kuvaukset ovat liitteessä 2.

4. Kirjallisuus

Luonnonsuojeluasetus 1997/2005: 14.2.1997 annettu luonnonsuojeluasetus (160/1997) ja sen 17.11.2005 annettu muutos (913/2005) [<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1997/19970160>; <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2005/20050913>].

Luonnonsuojelulaki 1996: 20.12.2006 annettu luonnonsuojelulaki (1096/1996) [<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1996/19961096>].

Meriluoto, M. & Soininen, T. 2002: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. – Metsälehti Kustannus, Helsinki. 2. painos.

Metsälaki 1996: 12.12.1996 annettu metsälaki (1093/1996) [<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961093>].

Ohtonen, A., Lyytikäinen, V., Vuori, K.-M., Wahlgren, A. & Lahtinen, J. 2005: Pienvesien suojelu metsätaloudessa. – Suomen ympäristö 727, Pohjois-Karjalan ympäristökeskus, Joensuu.

Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.) 2008: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus – Osa 2: Luontotyyppien kuvaukset. – Suomen ympäristö 8/2008, Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. – Ympäristöopas 109, Suomen ympäristökeskus., Helsinki.

Vesilaki 1961: 19.5.1961 annettu vesilaki (264/1961) [<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1961/19610264>].

Ympäristöministeriö 2008: Luontotyyppien suojelu. – Internet-sivut, <http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=473&lan=fi>, viitattu 13.9.2008.

Kuva 2. Selvitysalueella tyypillistä kangasmetsää (kuvion 1 koillisosaa). **Kuva 3.** Lammen (kuvio 2) länsiosaa.

Liite 1. Menetelmäkuvaukset.

Tämän luontoarvojen perusselvityksen päämääränä oli kartoittaa seuraavanlaisten kohteiden esiintyminen selvitysalueella:

- Luonnonsuojelu-, metsä- ja vesilakien mukaiset luontotyypit (Vesilaki 1961, Metsälaki 1996, Luonnonsuojelulaki 1996, Luonnonsuojeluasetus 1997/2005, Meriluoto & Soininen 2002, Ohtonen ym. 2005, Ympäristöministeriö 2008)
- Muut arvokkaat luontokohteet (esim. mahdolliset korkean biodiversiteetin alueet).

Maastotyöt teki Marko Nieminen 24.7.2008. Selvitysalue inventoitiin kulkemalla jalan sen lävitse ja havainnoimalla kasvillisuutta. Eri kasvillisuuskuvioiden osalta merkittiin muistiin tyypilliset tai muuten kiinnostavat lajit sekä puustoisilta kuvioilta pääpuulajit. Kartoitusajankohtana kesä-heinäkuun vaihteessa oli mahdollista havaita useimmat kasvilajit, joten se oli erittäin sopiva luontotyyppiselvityksen tekoon.

Maastossa tehtyjen havaintojen perusteella selvitysalue jaettiin kuvioihin melko yhtenäisten luontotyyppien mukaan ja kuviot arvoitettiin niiden luonnonsuojelullisen arvon perusteella (merkittävät, keskinkertaiset tai vähäiset luontoarvot). Kunkin kuvion kuvauksen yhteydessä (ks. liite 2) kerrotaan myös, mikäli kyseessä on jonkin lain mukainen kuvio, sekä muista mahdollisista luontoarvoihin vaikuttavista tekijöistä.

Mainittavia luontoarvoja sisältäville kuvioille annetaan kaavamerkintäsuositus.

Kuva 4. Läntisemmän rämeen (kuvio 3) länsireunaa.

Kuva 5. Kuvion 1 alueella risteilee pururatoja.

Liite 2. Kuviokohtaiset tiedot.

Tässä liitteessä kuvaillaan selvitysalueen kuviojako ja kuvioiden ominaispiirteet. Kuvioiden sijainnit on esitetty kuvassa 1. Osa selvitysalueen pohjois- ja länsiosista on jo rakennettua ympäristöä (mökkejä, pururatoja, latupohjia, Lastenmaa, ym.; kuva 5), joita ei kartoitettu tässä yhteydessä.

Kuvio 1: Kangasmetsä

Pääosa selvitysalueesta on kangasmetsää, jossa valtapuuna (>90 %) on mänty (*Pinus sylvestris*) (kuva 2). Sekapuina on kohtalaisesti kuusta (*Picea abies*) ja koivua (*Betula* sp.); koivu ja kuusi ovat runsaimmillaan selvitysalueen eteläosan jyrkässä rinteessä. Männikkö on pääosin vanhaa, mutta myös vanhoja pitkälle lahonneita kantoja on kohtalaisesti, mikä kertoo kevyestä metsätalouskäytöstä. Päävarpuna on laajalti mustikka (*Vaccinium myrtillus*), mutta selvitysalueen eteläosissa missä rinne alkaa nousta päävarpuna on puolukka (*Vaccinium vitis-idaea*); ylempänä rinteessä taas mustikka. Seassa on muita varpuja, kuten variksenmarjaa (*Empetrum nigrum*) ja kanervaa (*Calluna vulgaris*), paikoin myös suopursua (*Ledum palustre*).

Keskinkertaiset luontoarvot.

Kuvio 2: Lampi lähiympäristöineen

Selvitysalueen pohjoisosassa on saravaltainen pieni lampi (kuva 3). Lammen lähiympäristön märkäpohjaisella alueella valtapuina ovat mänty ja koivu. Lammen länsiosassa on pieni pengerrys aivan lammen rantaan asti, mutta kyseessä on kuitenkin luonnontilaisen kaltainen kohde.

Merkittävät luontoarvot.

Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö (lampi lähiympäristöineen).

Kaavamerkintäsuositus: luo.

Kuviot 3: Rämee

Selvitysalueen eteläosissa on kaksi pientä isovarpuräme/tupasvillarämekuviota, joissa valtapuuna on mänty (kuva 4). Muita runsaita kasveja ovat mm. vaivaiskoivu (*Betula nana*), suopursu, juolukka (*Vaccinium uliginosum*) ja tupasvilla (*Eriophorum vaginatum*).

Keskinkertaiset luontoarvot.

Metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä (vähäpuustoisia soita).

Kaavamerkintäsuositus: luo.

Kuvio 4: Tunturikoivikko

Selvitysalueen eteläosan jyrkässä rinteessä on tunturikoivikonkaltaista kasvillisuutta (esim. YKJ 7525493:3408335, 237 m m.p.y.; ks. kansikuva). Valtapuina ovat koivu ja mänty, kohtalaisesti on myös kuusta. Aluskasvillisuudessa vallitsee mustikka; lisäksi on runsaasti metsäkurjenpolvea (*Geranium sylvaticum*) ja mm. kultapiiskua (*Solidago virgaurea*). Kohde sopinee Luontotyyppien uhanalaisuus -raportin (Raunio ym. 2008) tyyppiin lehtomaiset tunturikoivikot, mutta ei kuitenkaan ole erityisen edustava kohde. Tunturikoivikot ovat harvinaisia eteläisemmällä erillistuntureilla. Kyseinen luontotyyppi on raportissa määritelty silmälläpidettäväksi.

Merkittävät luontoarvot.

Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö (tuore lehtolaikku).
Kaavamerkintäsuositus: s.

Lansantie 3 D

02610 Espoo

<http://www.faunatica.fi/>

Pekka Robert Sundell

p. 0400 – 783 355

Toimitusjohtaja

pekka.sundell@faunatica.fi

Marko Nieminen

p. 0400 – 628 328

Dosentti, tutkimussuunnittelija

marko.nieminen@faunatica.fi

Kari Nupponen

p. 0400 – 333 688

FM, projektipäällikkö

kari.nupponen@faunatica.fi